

L'avant garde

ORGANE DE LA FÉDÉRATION DU BRABANT WALLON DU PARTI COMMUNISTE
Paraît tous les quinze jours, le samedi Rédaction et administration : 26, rue de l'École, Molenbeek

Pour assurer la réalisation rapide des revendications légitimes des travailleurs, des pensionnés, des prisonniers politiques et militaires, des sinistrés, de toutes les victimes de la guerre.
VOTEZ LE 17 FÉVRIER
EN TÊTE DE LA LISTE N° 5

POUR UNE BELGIQUE LIBRE HEUREUSE ET PROSPÈRE

Les Intellectuels et le Parti Communiste

La première caractéristique des listes communistes, c'est, sans aucun doute, qu'elles sont formées uniquement d'hommes et de femmes qui ont prouvé, par des faits, pendant la guerre, leur patriotisme, leur attachement profond à la démocratie.

Une seconde caractéristique des listes communistes, c'est leur richesse: toutes les catégories de travailleurs y sont représentées. Il y a là des ouvriers, des paysans, des intellectuels, des commerçants, des employés, etc.

Comment se fait-il que tant d'intellectuels figurent sur les listes communistes?

Il y a plusieurs raisons.

La première est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La seconde est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La troisième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La quatrième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La cinquième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La sixième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La septième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La huitième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La neuvième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La dixième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La onzième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La douzième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La treizième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La quatorzième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

La quinzième est que pendant la guerre, ces travailleurs continuèrent, dans la plus discrétion, à travailler au mieux de leurs efforts.

Pour le triomphe de la démocratie !!!
Electeurs du Brabant Wallon, VOTEZ
en tête de la liste COMMUNISTE N° 5

ELECTIONS LEGISLATIVES 1946

Liste des Candidats Communistes pour le Brabant Wallon

CHAMBRE EFFECTIFS
BORREMS, Jean
26 rue de l'École, Molenbeek

VANDERLINDEN, Jules
Avenue de la République, 100, Molenbeek

BOZAHET, Jeanne
Avenue de la République, 100, Molenbeek

GHOT, Joseph
Avenue de la République, 100, Molenbeek

SUPPLÉANTS
HELGHAMPS, Agnès
Avenue de la République, 100, Molenbeek

WABONY, F.
Avenue de la République, 100, Molenbeek

MARC, Fernand
Avenue de la République, 100, Molenbeek

PLEETINCKX, Jean
Avenue de la République, 100, Molenbeek

MARDI 12 FÉVRIER 1946
Edgar Lalmand
MINISTRE DU RAVITAILLEMENT

Jean BORREMS
et
J. VANDERLINDEN
parleront

NIVELLES

*****

MARC, Fernand

VALLANT, Maurice

VAN ACKER, Oscar

*****

BORREMS, Jean

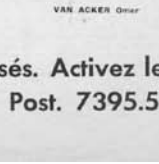
VANDERLINDEN, Jules

LALMAND, Edgar

BORREMS, Jean

VALLANT, Maurice

VAN ACKER, Oscar

Het archief van Paul Libois

Rik De Coninck, Amsab-IGG

Paul Libois (Diest, 1901 - Brussel, 1991) studeerde natuurkunde en wiskunde aan de ULB en werd er assistent. Hij verdiepte zich in de marxistische theorie en reisde in 1929 naar de Sovjet-Unie. Hij werd lid van de Vrienden van de Sovjet-Unie en wat later ook van de Kommunistische Partij van België (KPB); hij was een van de eerste intellectuelen die aansloten.¹ Libois was vrijmetselaar en met toelating van de partij mocht hij lid blijven van de loge. Gedurende de stakingen in Henegouwen in 1932 was hij verantwoordelijk voor de uitgave van het partijblad omdat de meerderheid van de partijleiders opgepakt waren. Dat leidde tot huiszoekingen en beschuldigingen dat hij mee zou werken aan een communistisch complot. Hij werd snel opgenomen in de partijleiding en was er richtinggevend voor een volgende generatie intellectuelen die in de periode van het Volksfront (vanaf 1935) toetraden tot de partij. Libois was ondertussen benoemd tot hoogleraar in de natuurkunde en wiskunde aan de Universiteit Libre de Bruxelles (ULB) en bleef dit ook in het begin van de bezetting tot de sluiting van de universiteit in 1941. Hij werkte nadien mee aan de clandestiene cursussen en werd een van de leiders van

Paul Libois (3e v.b.n.o.) op de lijst van de kandidaten van de KPB van Waals-Brabant voor de wetgevende verkiezingen van 1946 (uit: *L'avant garde*, numéro spécial, 1946)

het Onafhankelijkheidsfront in Brussel. In 1942 werd hij opgenomen in het Centraal Comité van de KPB.

Na de oorlog was hij vooral begaan met onderwijs en cultuur. Hij werd in 1946 voor het eerst verkozen als senator (in de periode 1946-1949 als provinciaal senator in Waals-Brabant, in 1950 in het arrondissement Nivelles). In de senaat was hij voorzitter van de commissie openbaar onderwijs. Hij ging in de clinch met P.H. Spaak over de levering van uranium aan de VS (1947).

Libois was een raadgever van partijvoorzitter Edgard Lalmand en een autoritair leider. Dat bleek bij de behandeling van de affaire-Lysenko aan de ULB.² Daar had hij de leiding van de communistische cel. Hij oefende druk uit op de eminente bioloog en communistische professor Jean Brachet³ om publiekelijk het neodarwinisme (de theorie die stelt dat erfelijkheid wordt bepaald door genen en chromosomen en dat de creatie van nieuwe rassen wordt bepaald door mutaties van genen) af te zweren en de onwetenschappelijke theorie van Lysenko (die stelt dat de omgevingsomstandigheden nieuwe rassen kunnen doen ontstaan) te verdedigen.⁴ Toen Brachet dat te halfhartig deed, werd hij uit de ULB-cel gezet. Brachet ontweek de grote vernedering van een uitsluiting uit de partij door zelf ontslag te nemen. In 1954 werd Libois uit de partijleiding gezet wegens 'fractionisme', maar hij bleef nog lange tijd bekend als de communistische professor van de ULB. Hij speelde geen rol meer in de partij. Hij stierf in 1991.

De schenking gaat over zijn activiteiten tijdens en vooral na WO II: de clandestiene cursussen aan de ULB, het einde van de be-

Fonds Électoral du Brabant Wallon. -- Les 60.00 frs. sont dépassés. Activez les versements. En avant pour les 500.000 francs! Versez au C. C. Post. 7395.57

zetting, de verkiezingen, het parlementair werk, de verhouding van de intellectuelen met de partij, de steun aan oorlogsslachtoffers en de heropbouw van Nivelles. Ten slotte ook enkele documenten over reizen in Polen en Hongarije.

Het gaat om 20 beschrijvingen in één doos. Het archief is consulteerbaar mits toestemming van de dienstdoende archivaris. Een ander deel van Libois' archief wordt bewaard in het SOMA. Het werd in 1997 beschreven door Mireille Dujacquier.⁵

(1) J. GOTOVITCH, *Du rouge au tricolore. Résistance et parti communiste*, Bruxelles: Editions Labor, 1992, p. 544-545.

(2) E. SCHANDEVYL, Een bijdrage tot de studie van het intellectuele veld in België: communistische intellectuelen tijdens de Koude Oorlog (1945-1956). In: *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 77(1999), p. 1003-1049.

(3) De broer van de socialistische journalist Pierre Brachet die in 1936 als internationaal brigadist stierf bij de verdediging van Madrid.

(4) De 'theorie' van Lysenko was na WO II de enig aanvaarde in de Sovjet-Unie omdat zij gezien werd als een aanvulling op de marxistische vooruitgangsin-terpretatie: in die visie waren genen en chromosomen slechts een burgerlijke uitvinding en kon de natuur door de mensen gemanipuleerd worden op een voluntaristische en optimistische manier. De aanvaarding van die theorie werd aanzien als een teken van partijtrouw.

(5) SOMA, Inventaris AA1508.

BRONNEN **Het archief van de Budgethoudersvereniging Onafhankelijk Leven (BOL) vzw**

Sofie Vrielynck, Amsab-ISG

Naar aanleiding van een verhuis van BOL naar De Punt op de vroegere Arbed-site te Gentbrugge, werd contact opgenomen met Amsab-ISG. Of er interesse was voor het archief met betrekking tot de sociale beweging Independent Living Vlaanderen (ILV). Omdat Amsab-ISG zich profileert als een instituut voor sociale geschiedenis, was het meer dan bereid het materiaal aan te nemen. ILV is een voorbeeld van een emancipatiebeweging waarvan tot op heden weinig was terug te vinden in de collectie.

BOL vzw staat voor Budgethoudersvereniging Onafhankelijk Leven en is de opvolger van ILV, opgericht op 12 december 1987.

In de statuten van 5 mei 1988 staat de doelstelling van de actiegroep als volgt geformuleerd: "De volledige integratie in de maatschappij van personen met een handicap, die hulpmiddelen en/of assistentie nodig hebben om zelfstandig te leven." ILV was de Vlaamse afdeling van de internationale Independent Living-beweging ontstaan in Californië in de jaren 60.

ILV profileerde zich duidelijk als een emancipatiebeweging die mensen, verenigingen en beleidsmakers bewust wilde maken van de mogelijkheden en rechten van personen met een handicap. De organisatie bestond enkel uit mindervaliden die zichzelf beschouwden als ervaringsexperten inzake hun handicap en de organisatie, ervaring en

planning van hun woon-, werk- en assistentiesituatie en de hulpmiddelen en/of aanpassingen die zij voor zichzelf noodzakelijk achtten. In de overtuiging dat mensen met een handicap volwaardig kunnen oordelen over wat hen persoonlijk aanbelangt, stelden zij hun kennis en ervaring ter beschikking van andere mensen met een handicap, wat zich weerspiegelde in *peer counselling*. De vereniging beoogde personen met een handicap die nood hadden aan assistentie, weerbaarder te maken door hen de controle te geven over het geld waarmee ze zelf hun assistentie konden organiseren. Lid worden van ILV impliceerde onder meer dat bijstand werd verleend bij de opstelling van een persoonlijk assistentiedossier, een abonnement op het driemaandelijkse tijdschrift *'t Huis* en gratis deelname aan de peer-counselingbijeenkomsten. Geregeld werden ook collega's in het buitenland opgezocht, die een gelijkaardige strijd leverden voor meer zelfbeschikking.

Gedurende een tiental jaren kreeg de beweging geen wettelijke en financiële erkenning, de werking werd gedragen door vrijwilligers en sponsoring. Op 1 maart 1999 kreeg ze een officiële erkenning als een 'gemachtigde organisatie die de personen met een handicap of hun gezinnen vertegenwoordigt'.

Op 1 april 1997 kon het Vlaams Independent Living Centrum (VILC) in Brugge, het algemeen secretariaat van de organisatie, in gebruik worden genomen. Een prioritaire taak voor het VILC was de ondersteuning van de deelnemers aan het experiment Persoonlijk Assistentiebudget (PAB) en hiermee verbonden het Gebruikers Persoonlijk Assistentiebudget (GEPAB). De vzw ILV telde vertegenwoordigers in meerdere provinciale

adviesorganen en in de stuurgroep PAB bij het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap die de evolutie van het experiment PAB opvolgde. Vermits uiteindelijk in het jaar 2000 een wettelijke regeling van het Persoonlijk Assistentiebudget tot stand kwam, werd op de algemene vergadering van 2 december 2000 beslist om de vzw ILV om te vormen tot de vzw BOL, een omschakeling van een beweging die wilde wegen op het beleid voor een meer op dienstverlening gerichte organisatie. Het hoofdkantoor verhuisde van Brugge naar Gent.

Het archief (1987-2004) bevat jaarverslagen, briefwisseling, strategieën rond lobbywerk enz. Kortom, het is een weerspiegeling van de werking van ILV en de peer-counselingwerking. Daarnaast zijn er ook verslagen van vergaderingen op provinciaal en federaal niveau waarin vertegenwoordigers van de organisatie zetelden. Ook het redactiearchief van *'t Huis* en een dossier betreffende een publicatie over twaalf jaar strijd voor een Persoonlijk Assistentiebudget in Vlaanderen, zijn opgenomen in het archief. De stortingslijst beslaat 145 nummers, opgeborgen in 21 dozen (2,3 lopende meter). Het archief is consulteerbaar mits toestemming van de dienstdoende archivaris.